

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P. K. (następcy prawnego M. K.)
przeciwko Skarbowi Państwa – M. F.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 grudnia 2024 r.,
na skutek skargi P. K. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez
nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym
w W. w sprawie o sygn. akt VI ACa [...]
z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w W.,

oddala skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Żmij

UZASADNIENIE

Skargą z 23 sierpnia 2024 (data stempla pocztowego), Skarżący P. K.,
zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika – adw. J. Ł. wniósł o: (1)
stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w W. w sprawie z
powództwa M. K. , a następnie jego syna P. K., sygn. akt VI ACa [...], nastąpiła
przewlekłość postępowania; (2) wydanie Sądowi rozpoznającemu wskazaną wyżej
sprawę zalecenia, aby w terminie możliwie jak najszybszym wyznaczył rozprawę
apelacyjną, zamknął ją i ogłosił wyrok; (3) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz
skarżącego kwoty 10000 złotych; (4) zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu

Apelacyjnego w W. - kosztów tego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu Skarżący podniósł, że pozew w sprawie wpłynął do Sądu Okręgowego w W. XXV Wydział Cywilny w dniu 29 listopada 2019 r. (wpływ bezpośredni) i otrzymał sygnaturę XXV C [...]. Wyrok Sądu I instancji zapadł 24 kwietnia 2023 r. i w dniu 14 czerwca 2023 r. akta sprawy zostały przekazane Sądowi Apelacyjnemu w W. wraz z apelacją strony pozwanej. Od tamtego czasu została podjęta i widoczna na Portalu Informacyjnym Sądu jedyna czynność tj. zawiadomienie pełnomocnika o składzie sądu.

W międzyczasie powód w dniu 10 grudnia 2023 r. zmarł, o czym pełnomocnik powiadomił Sąd Apelacyjny, a następnie w dniu 16 stycznia 2024 r. złożył do sądu w imieniu następcy prawnego powoda jego pełnomocnictwo wraz z dokumentem poświadczenia dziedziczenia.

Od tamtej chwili nie została podjęta przez Sąd Apelacyjny żadna czynność procesowa. Bezczynność zatem sądu w tej sprawie przekroczyła 12 miesięcy, pomimo że pełnomocnik następcy prawnego zmarłego powoda w piśmie z dnia 31 stycznia 2024 r. prosił sąd o podjęcie niezbędnych czynności procesowych.

Przedmiotem rozpoznania jest zadośćuczynienie finansowe rodzinie osoby represjonowanej przez władze komunistyczne, której odebrano cały majątek i która od szeregu lat, a obecnie jej następca prawny, nie może doczekać się sprawiedliwości i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w odpowiedzi na skargę z 4 grudnia 2024 r. zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi, a w przypadku jej uznania o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r.

poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca

2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt wynika, że akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w W. w dniu 15 czerwca 2023 r. Sprawa została zarejestrowana w Sądzie Apelacyjnym w W. i w tym samym dniu w systemie SLPS wylosowano sędziego referenta. Zarządzeniem z 16 czerwca 2023 r. sprawę wpisano do repertorium ACa (sygn. VI ACa [...]), obecna sygn. VI ACa [...] oraz nakazano zawiadomienie stron o składzie.

24 lipca 2023 r. do akt sprawy wpłynęło pismo pełnomocnika powoda z wnioskiem o doręczenie odpisu apelacji. Pismami z 23 sierpnia 2023 r. poinformowano strony o składzie rozpoznającym sprawę, pełnomocnika powoda dodatkowo, iż sprawa zostanie skierowana do referendarza sądowego celem nadania biegu apelacji, zgodnie z kolejnością wpływu. 5 września 2023 r. Sąd Okręgowy w W. przesłał Sądowi Apelacyjnemu pismo z 31 lipca 2023 r. wraz z korespondencją dotyczącą zaliczki na opinię biegłego, w ślad za aktami sprawy i z prośbą o dołączenie do akt.

Pismem z 21 grudnia 2023 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik strony powodowej poinformował o śmierci powoda oraz wskazał następcę prawnego, jak również wyjaśnił, że następca prawny przedstawi notarialne poświadczenia dziedziczenia. Kolejnym pismem z 18 stycznia 2024 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik powoda zgłosił wstąpienie do procesu następcy prawnego powoda, przedstawiając w załączeniu akt poświadczenia dziedziczenia. Pismem z 2 lutego 2024 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik powoda wniósł o podjęcie czynności w sprawie.

Postanowieniem z 5 września 2024 r. Sąd Apelacyjny zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. i podjął postępowanie z udziałem następcy prawnego - Skarżącego.

Zarządzeniem z 5 września 2024 r. dokonano formalnej kontroli apelacji i polecono doręczenie odpisu apelacji pozwanemu. Zarządzenie zostało wykonane 11 września 2024 r. Dalej 17 września 2024 r. wylosowano pozostałych członków składu orzekającego.

Kolejnym zarządzeniem z dnia 18 września 2024 r. został wyznaczony termin rozprawy na 2 grudnia 2024 r.

Odpowiedź powoda na apelację wpłynęła do akt 3 października 2024 r.

W dniu 2 grudnia 2024 r. rozprawa, po jej przeprowadzeniu, została zamknięta. Wyrok został ogłoszony w tym samym dniu.

Jak wynika z przedstawionego powyżej stanu faktycznego, w sprawie nie można zarzucić rażącej opieszałości Sądowi Apelacyjnemu w W. Nie wystąpiły odstępstwa od czasu w praktyce potrzebnego do wykonania czynności niezbędnych do rozpoznania sprawy skarżącego. Czynności związane z prowadzeniem sprawy były wykonane w normalnym toku czynności. Postępowanie w tej sprawie nie było prowadzone w sposób rozwlekły. Z kolei starannie podejmowane czynności przez pełnomocnika skarżącego, mające na celu przyspieszenie postępowania, odniosły zamierzony skutek.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie VI ACa [...] jest niezasadne, bezzasadne są w konsekwencji także dalsze żądania strony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania orzekł, jak w sentencji.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Żmij

Sk

[a.]